

ROZMOWA

Codziennie mamy wpływ na to, jaki świat będzie jutro

Ograniczajmy zużycie, wykorzystujmy przedmioty ponownie, zmniejszajmy ilość śmieci. Żyjmy bardziej świadomie, bo tego wymaga od nas odpowiedzialność za świat!

Z jakich zakupów zupełnie pani zrezygnowała?

PATRYCJA GŁOWACKA, inicjatorka Bydgoskiego Festiwalu Zero Waste: – Choćby z detergentów. Nie kupuję płynów do czyszczenia lub sprzątania. Pastą z sody można wyszorować kuchnię i łazienkę. Radzi sobie z fugami, umywalkami i kranami. Ze względu na sposób pozyskiwania sody ostatnio korzystam z octu wymieszanego z wodą i olejkiem zapachowym.

Od kiedy stara się pani żyć z zasadami zero waste?

– Byłam wychowywana w duchu ekologii. Zawsze był mi bliski temat recyklingu. Zero waste na poważnie zainteresowała się trzy lata temu. Wtedy odkryłam na Facebooku grupę „ZERO WASTE Bydgoszcz”. Chciałam spotkać się z jej członkami na żywo i tak doszło do spotkań w Stowarzyszeniu „Pracownia”. Robię wiele, żeby propagować zero waste, bo wiadomości o stanie świata i kierunku, w jakim podążamy jako ludzkość, są dla mnie przerażające. Wciąż zbyt wiele osób nie ma świadomości przegrzewania się Ziemi i zanieczyszczenia naszej planety.

Większości z nas udaje się te fakty ignorować.

– Wielu też, wbrew konsensusowi naukowemu, wciąż neguje niszczący wpływ człowieka na klimat. Wielkich spraw nie zmienimy tu i teraz, ale wiele zależy od małych kroków i małych zmian. Każdego dnia nasze decyzje wpływają na to, czy stan środowiska się poprawia.

Dzięki naciskowi ze strony konsumentów, wielu sprzedawców zorientowało

się, że produkty trzeba pakować w sposób bardziej ekologiczny. Jeszcze niedawno w wielu miejscach wręcz na siłę sprzedawcy narzucali klientowi sposób pakowania, zwykle w woreczki foliowe. Szczególnie w dużych marketach istnieją wewnętrzne procedury obsługi. To się zmienia. Coraz częściej produkty można kupować bezpośrednio do własnych pudełek czy opakowań.

Jak wygląda pani świadome kupowanie na przykład w sklepie spożywczym?

– Powiem wprost – nie jest łatwo, proces bywa czasochłonny. Staram się kupować produkty w kartonie albo w szkle zamiast w plastiku. Nierzadko wiąże się to z wyższą ceną albo z ograniczonym wyborem produktów. Tak być nie powinno. Na zakupy chodzę z siatką bawełnianą, mam też przy sobie tzw. warzywki.

Czyli?

– Woreczki z tkaniny, która dostała drugie życie. Na przykład z firanek. Siatki bawełniane, które można kupić i są teraz modne też są OK, ale do produkcji jest zużywana ogromna ilość wody. A każdy z nas ma w domu materiał, z którego można zrobić taką siatkę. Można też przeczytać w Internecie jak zrobić torbę z materiałów dostępnych w domu lub odkupić czyjeś rękodzieło.

Często ma pani na coś ochotę w sklepie, ale po przemyśleniu odkłada pani na półkę?

– Zrezygnowałam z kupowania batoników. Prawie wszystkie zawierają olej palmowy. Proces jego produk-

ZERO WASTE

(dosł. tłumacz. „zero odpadów”, „zero marnowania”). To reakcja na szkody w środowisku powodowane konsumpcyjnym stylem życia. Kupować należy świadomie, a wielu przedmiotom można nadać drugie życie. Na zero waste składają się zasady tzw. 5R: *odmawiaj (refuse), ograniczaj (reduce), wykorzystaj ponownie (reuse), recyklinguj (recycle), kompostuj (rot). Na zdjęciu domek dla owadów wykonany przez Sławomira Piotrowskiego

cji jest niezwykle szkodliwy dla środowiska. Dodatkowo opakowanie batonika nie podlega recyklingowi. Zamiast tego albo piekę sama albo idę do piekarni i proszę o zapakowanie słodyczy do własnego pudełka.

Gdzie szukać informacji o lokalnych działaniach zero waste?

– W internecie. Choćby na facebook'owej grupie Zero Waste Bydgoszcz. Rozmawiamy tam o tym jak żyć bardziej świadomie, jakie rozwiązania się sprawdzają albo na przykład do którego rzeźnika można przyjść z własnym pudełkiem. Z kolei stroną, którą czasem posiłkuję się przy recyklingu to czystabydgoszcz.pl. Każdy może się upewnić, że karton po mleku, gdzie papier jest połączony z folią, można wrzucić do żółtego worka na tworzywa sztuczne. W sieci działa też tzw. bydgoska grupa śmieciarkowa.

Ideą grupy „Uwaga śmieciarka jedzie Bydgoszcz” jest ograniczenie konsumpcjonizmu, czyli ilości wytwarzanych i kupowanych przedmiotów. Członkowie grupy piszą o ciekawych fantach wystawianych w ramach tzw. wystawek gabarytowych oraz oddają za darmo niepotrzebne przedmioty.

Wystawianie rzeczy za darmo powoduje czasem wyścigi?

– Tak się zdarza choćby w przypadku starych krzeseł z PRL-u. Kiedy pojawia się informacja, że ktoś chce je wyrzucić od razu zgłasza się kilka osób. Mamy modę na renowację mebli. Krzesła, np. tzw. muszelki szlifuje się, zmienia tapicerkę i dostają nowe życie. Niedawno ze znajomymi założyłam też nową grupę „Drugie życie śmieci”. Wymieniamy się inspiracjami ws. recyklingu i upcyklingu, czyli tworzenia produktów o wartości wyższej, niż pierwotne surowce. Udało mi się zrobić szarpak dla psa ze starej piżamy. W estetyczny przedmiot chcę przerobić stare, niepotrzebne t-shirty. Szukam inspiracji w internecie.

Ekoporadnik dla początkujących

CHCESZ BYĆ EKO, ALE NIE WIESZ, OD CZEGO ZACZAĆ? UWAŻASZ, ŻE TO TRUDNE? ZBYT WYMAGAJĄCE? NIC BARDZIEJ MYLNEGO! ZOBACZ, CO ZROBIĆ, ŻEBY POMÓC SOBIE, SWOIM BLISKIM I NATURZE. **PODEJMIJ NASZE NOWOROCZNE WYZWANIE I ZRÓB PIĘĆ KROKÓW W STRONĘ EKOLOGII.**

1. PLANUJ ZAKUPY

Zazwyczaj kupujemy za dużo, zapętniamy koszyk i lodówkę, a później wyrzucamy i marnujemy – nie tylko jedzenie, ale też pieniądze. Żeby temu zapobiec, zrób dokładną listę zakupów. Wybieraj świadomie – tylko produkty, których naprawdę potrzebujesz, najlepiej od małych, lokalnych przedsiębiorców.

4. GOTUJ BEZ MARNOWANIA

Czyli nie wyrzucaj tego, co można zjeść. Z natki młodej marchewki przyrządzisz pesto do makaronu, a z czerstwego pieczywa – bułkę tartą, grzanki albo zapiekanki. W ten sposób nie tylko ugotujesz pyszny posiłek, ale też realnie zaoszczędzisz – w ciągu roku czteroosobowa rodzina wyrzuca do kosza jedzenie o wartości 2 000 zł!

2. DOCENŃ WODĘ

Woda jest nam dosłownie potrzebna do życia – a jednak rocznie marnujemy jej aż 336 000 litrów! Jak to zmienić? Pomoże m.in.: zakręcanie wody podczas mycia zębów i rąk, branie krótkich pryszniców zamiast kąpeli w wannie, korzystanie z podwójnego systemu spłukiwania toalety. W ten sposób czteroosobowa rodzina może zaoszczędzić w ciągu roku nawet do 3 000 zł!

3. OGRANICZ PLASTIK I JEDNORAZÓWKI

Na zakupy zabierz lnianą torbę i własne, materiałowe woreczki (np. uszyte ze starych firan). Pij wodę z kranu – bydgoska woda jest jedną z najzdrowszych w Polsce, jakością przewyższa wiele wód butelkowanych! Na co dzień korzystaj z własnego kubka termicznego i opakowań wielokrotnego użytku.

5. SEGREGUJ ŚMIECI

Większość odpadów można przetworzyć i wykorzystać ponownie – oczywiście pod warunkiem, że odpowiednio je posegregujemy. Papier powinien trafić do niebieskiego kosza; szkło – do zielonego; metale i tworzywa sztuczne – do żółtego; bioodpady – do brązowego. **Dzięki temu w procesie recyklingu powstaną zupełnie nowe rzeczy.**

CZY WIESZ, ŻE...?

35 BUTELEK PET TO NOWY POLAR

Z plastikowych butelek powstają m.in. plecaki, namioty, meble ogrodowe, doniczki, a także buty, pończochy i wiele innych. Za to pozostawiony sam sobie plastik będzie rozkładał się od 100 do nawet 1000 lat!

59 KG MAKULATURY RATUJE JEDNO DRZEWO

Z papieru pochodzącego z recyklingu można wyprodukować np. banknoty, bandaże, fartuchy szpitalne, abażury, doniczki, filtry do kawy albo opakowania do jajek.

6 PUSZEK ODDANYCH DO RECYKLINGU POZWALA ZAOSZCZĘDZIĆ ENERGIĘ RÓWNĄ SPALENIU LITRA PALIWA

Rocznie w Polsce zużywa się nawet 400 mln aluminiowych puszek - każda z nich nadaje się do ponownego przetworzenia i wykorzystania nieskończenie wiele razy.

ZRECYKLINGOWANA SZKLANA BUTELKA TO 4 GODZINY ŚWIECENIA ŻARÓWKI

Szkło można przetwarzać praktycznie bez końca! W procesie recyklingu powstają nowe butelki, słoiki, szklanki, a także białe kuchenne, izolacje ścian albo kafelki.

Ekologicznych wskazówek i ciekawych informacji szukaj na naszym profilu: [facebook.com/CzystaBydgoszcz](https://www.facebook.com/CzystaBydgoszcz)

Święta w duchu zero waste

CORAZ BLIŻEJ ŚWIĘTA – A WRAZ Z NIMI ZAKUPY, GOTOWANIE, STROJENIE CHOINKI, PAKOWANIE PREZENTÓW. **JAK ZROBIĆ TO WSZYSTKO W MYŚL IDEI ZERO WASTE? I CO TO WŁAŚCIWIE OZNACZA W PRAKTYCE? JUŻ ODPOWIADAMY!**

RADOŚĆ W PREZENCIE

Zamiast przedmiotów, podaruj bliskim emocje i swój czas – wspólną wycieczkę do lasu, lekcję gry na gitarze, kurs gotowania albo coś, co przygotujesz własnoręcznie (domowe wypieki i przetwory, szalik zrobiony na drutach, album ze zdjęciami). Dobrym pomysłem będzie też prezent... z drugiej ręki, znaleziony w antykwariacie albo na pchlim targu, z duszą i historią, jedyny w swoim rodzaju. Koniecznie zapakuj go ekologicznie – np. w stare gazety, szary papier, kawałki materiału – i udekoruj własnoręcznie.

OZDOBY W STYLU EKO

Szyszki, suszone plasterki pomarańczy z goździkami, laski cynamonowe, orzechy – nie tylko udekorują świąteczne drzewko, ale też wypełnią dom cudownymi zapachami. Razem z dziećmi możesz też upiec domowe pierniczki, świetne do jedzenia i do zawieszenia na choince.

JAKĄ CHOINKĘ WYBRAĆ?

Najbardziej ekologiczne i przyjazne środowisku będzie drzewko w doniczce. Można je kupić (w sprawdzonym miejscu) albo wypożyczyć (w specjalnych choinkowych wypożyczalniach). Po świętach takie drzewko nadaje się do zasadzenia w ogródku albo postawienia na balkonie (i ponownego wykorzystania za rok).

WARTO WIEDZIEĆ

ŻEBY OSIĄGNAĆ WYSOKOŚĆ OKOŁO DWÓCH METRÓW, ŚWIERK POTRZEBUJE DZIESIĘCIU LAT, KIEDY CAŁKIEM DOROŚNIE, W CIĄGU DOBY BĘDZIE WYTWARZAŁ TYLKO TYLENIA, ILE POTRZEBUJĄ DO ŻYCIA TRZY OSOBY!

ŚWIĘTA BEZ MARNOWANIA

ZERO WASTE – czyli o co chodzi?

O to, żeby niczego nie marnować – wody, jedzenia, zasobów naturalnych, ale też bardziej zwyczajnie i codziennie swojego zdrowia, czasu, pieniędzy. Bo życie w duchu zero waste to po prostu świadome wybory, szersze spojrzenie na siebie i na potrzeby planety.

WIGILIJNY STÓŁ

Wiesz, że aż jedna trzecia produktów kupionych na święta, ostatecznie trafia do koszy na śmieci? Razem możemy temu zapobiec – wystarczy dobrze zaplanować zakupy i nie przygotowywać za dużo jedzenia. **To, co zostanie, możesz zamrozić albo przekazać potrzebującym.**

Podziel się!

MASZ WIĘCEJ JEDZENIA, NIŻ POTRZEBUJESZ? PODZIEL SIĘ Z INNYMI! NADPROGRAMOWE POTRAWY – NIE TYLKO ŚWIĄTECZNE – ZANIEŚ DO **JADŁODZIELNI**. STĄD TRAFIĄ DO NAJBARDZIEJ POTRZEBUJĄCYCH MIESZKAŃCÓW BYDGOSZCZY I OKOLIC:

Jadłodzielnia WSG – Karmnik
ul. Królowej Jadwigi 14, tel. 510 265 220

Jadłodzielnia Wspólna Spizarnia
ul. Gdańska 79, tel. 52 522 34 74

Dobrodzielnia Wisła w Starym Fordonie
ul. Piekary 1, tel. 537 019 415

ROZMOWA

Zakasałem rękawy i sprzątam moje miasto

– O ekologii dużo się mówi, a nie każdemu chce się ruszyć i zrobić coś pozytywnego. Na ile jako jedna osoba jestem w stanie pomóc, na tyle działam – mówi Marcin Sikora, stały uczestnik akcji „Czysta Bydgoszcz – Podejmij Wyzwanie”.

Rok temu zebrał pan z trawników i ulic m.in. 114 worków śmieci, 60 opon, 3 telewizory i drzwi wejściowe. Czuł pan, że to początek czegoś większego?

Marcin Sikora: – Nie. Mieszkam na Górzyszkowie. Zaśmiecone ulice i trawniki zwyczajnie zaczęły mnie denerwować. Zadzwoeniłem do Urzędu Miasta i dowiedziałem się, że z pomocą nie będzie problemu. To było rok temu, tuż przed wrześniową akcją sprzątania świata. Uzgodniłem teren do sprzątania i dostałem m.in. worki i rękawiczki, ekogadżety, zaplanowano transport śmieci. Zabrałem się do zbierania.

Sam?

– Początkowo tak. Co parę dni zbierałem śmieci w okolicy. W ciągu miesiąca wyszło ok. 30 godzin. Kiedy śmieci wywieziono, opisałem wszystko na Facebooku, stąd te dane o workach, oponach i telewizorach. I tak to się zaczęło. Pozytywny odzew stał się inspiracją. Poszedłem do Bydgoskiego Centrum Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu na szkolenie dla osób, które chcą działać w NGO-sach. Dowiedziałem się, jak powinny działać organizacje pozarządowe, gdzie się zwrócić, co potrzebuję. Stwierdziłem, że chcę założyć fundację, bo wciąż działałem sam. Tak powstała Fundacja Zielone Jutro.

Kiedy teraz rzuca pan hasło, że będzie zbierać śmieci np. na Kapuściskach, ile osób jest od razu gotowych do akcji?

– Przynajmniej kilkanaście. Kolejne pojawiają się doraźnie. Staram się aktywizować kolejne grupy – przeprowadzałem akcję wspólnie z Centrum Integracji Społecznej, Wyższą Szkołą Gospodarki oraz Uniwersytetem Technologiczno-Przyrodniczym, gdzie do zbierania w Pieckach włączył się sam rektor.

Znajomi nie pytają czemu zamiast czytać książkę albo oglądać mecz chodzi i zbiera pan z trawników stare opony?

– Raczej mnie wspierają. Wiedzą, że postanowiłem wziąć sprawy w swoje ręce. O ekologii dużo się mówi, a nie każdemu

O ekologii dużo się mówi, a nie każdemu chce się ruszyć i zrobić coś pozytywnego. Na tyle, na ile jako jedna osoba jestem w stanie pomóc, na tyle działam

chce się ruszyć i zrobić coś pozytywnego. Na tyle, na ile jako jedna osoba jestem w stanie pomóc, na tyle działam. Sprzątam głównie na terenach miejskich lub Lasów Państwowych, bo wtedy mamy zagwarantowany transport śmieci. Jeśli to teren miejski, to tak jak mówią zasady akcji „Czysta Bydgoszcz – Podejmij Wyzwanie”, wszystko uzgadniam z ratuszem. Wypełniam formularz na stronie czystabydgoszcz.pl i wysyłam mapkę terenu. Dostajemy worki, rękawice oraz mamy zapewniony transport odpadów wraz z utylizacją. Teraz działamy w reżimie sanitarnym, co w przypadku sprzątania nie jest trudne. Dystans zawsze jest zachowany.

Ma pan chwile załamania? Bywa, że kolejny raz sprzątaście ten sam kawałek osiedla, a w krzakach znowu znajdujecie kanapę albo drzwi.

– Tak bywa. Czasem widać, że opony, czy odpady remontowe są podrzucane cyklicznie. Mam takie miejsce niedaleko domu, na Górzyszkowie. Mimo kilku akcji ciągle jest tam co zbierać. Być może wyjściem byłyby fotopułapki, takie jakie leśnicy zakładają w lasach. Trzeba robić swoje. Nie jest przecież tak, że to ja pierwszy sprzątam śmieci. Nie jestem też ostatni. Ale trzeba robić tyle, ile można.

Czym zajmuje się Fundacja Zielone Jutro?

– W tym roku mamy już za sobą 20 akcji sprzątania – w Bydgoszczy, ale i w Murowańcu, Białych Błotach i Pieckach. Chcemy, żeby w przyszłym roku było ich jeszcze więcej. Dotrzemy do dzielnic, w których jeszcze nie byliśmy.

Na razie pracujemy głównie ręcznie, ale przydałyby nam się narzędzia i wózki do przewożenia śmieci. Zapraszamy do kontaktu wszystkie osoby, które mogą nam pomóc. My z kolei wyciągamy rękę do każdego, kto chciałby się włączyć w sprzątanie swojej okolicy, a nie do końca wie, jak.

Więcej informacji o akcji „Czysta Bydgoszcz – Podejmij Wyzwanie” na czystabydgoszcz.pl.

SPRZĄTANIE

Podziękowania

W 2020 roku odbyło się ponad 20 akcji „Czysta Bydgoszcz – Podejmij Wyzwanie”. Mimo pandemicznych ograniczeń, do Sprzątania Świata 2020 włączyło się ponad 11 tysięcy osób. Od września ponownie ruszyliśmy z projektem Ekokluby. W efekcie, młodzi sportowcy z Bydgoszczy w ciągu czterech miesięcy, przeprowadzili 25 akcji sprzątania najbliższej okolicy. Łącznie za worki chwyciło ponad 350 zawodników bydgoskich klubów. Działania nagradzamy voucherami za które kluby kupują sprzęt sportowy, organizują wyjazdy i realizują inne zadania statutowe. Za tak duże zaangażowanie, walkę z zaśmiecaniem naszego miasta – dziękujemy!

CHOINKI

Drugie życie świątecznego drzewka

W grudniu w wielu domach pojawiają się żywe choinki. Te w doniczkach, z zachowanymi w całości korzeniami, można wiosną wkopać do ogrodu. Z choinkowych igieł można zrobić ściółkę, która po podsypaniu pod roślinami zakwasi glebę i ochroni przed rozwojem chwastów. Takie rozwiązanie sprawdzi się pod borówki, rododendrony, azalie i rośliny wrzosowate. Rozdrobnione gałęzie choinki mogą trafić do pojemnika na bioodpady. Powstanie z nich wartościowy kompost. Pamiętajmy, aby do pojemników na bioodpady nie wyrzucać ziemi bądź kamieni. Duże choinki można zawieźć do miejskich Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów. Co roku Miasto Bydgoszcz, w okresie świątecznym, organizuje dodatkowe wywozy choinek. W wyznaczonych terminach będzie można wystawić m.in. duże choinki jako odpady wielkogabarytowe. Szczegółowe informacje na stronie www.czystabydgoszcz.pl i na facebook.com/CzystaBydgoszcz.